

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felolós szerkesztő:

MÓRICZ PAL.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Dégenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.
Egyes szám ára 4 fillér.

Egy gazda naplójából.

(Levél a szerkesztőhöz.)

Sokat gondolkoztam azon, hogy hazánk egyes vidékei miért vannak annyira elmaradva a gazdaság terén? Tépélődtem, okoskodtam, végre rájöttem, hogy az elmaradásokat két dolog hiányában kell keresnünk.

Ez a két fontos tényező a tőke és értelmiség. Ha e két tényező hiányzik, akkor csak vergődés minden gazdálkodási törekvés.

A szükséges gazdasági tőke hiányában nem képes a mai kor nagy versenyében helyét megállani, értelmiség, gazdasági ismeret és tudás nélkül pedig a legnagyobb tőke is eluszik, mert csak gazdasági és kereskedelmi ismeret mellett lehetséges a vagyoni gyarapodás. A termelés és a termény értékesítése gyorsabb és könnyebb, — ha bizonyos foku értelmiséget tanúsít a gazda.

E két fontos tényezőt, a tőkét és gazdasági ismeretet a szegényebb

helyeken szövetkezetek és gazdasági iskolák által lehet elérni. Ahol nem lehet iskolákat felállítani, ott a gazdasági ismeretek terjesztésére tanulmányi kirándulások és gazdasági olvasóköri is megfelelnek a kívánt célnak.

A gazdálkodás, illetve földmivelés és kereskedelem nincs ellentétben egymással, sőt egymást egészítik ki. A földmiveléssel foglalkozók azért idegenkednek a kereskedelemtől, mert ez utóbbinál gyakrabban fordulnak elő visszaélések.

Ha valamely államban jó törvények vannak és jó rendőrség működik e visszaélések meggátolására anélkül, hogy a forgalom szabadságát korlátoznák, ott nincs idegenkedés a kereskedelem ellen. Ha gazdáink több kereskedelmi szakismeretekkel rendelkeznének és nagyobb kereskedelmi szellem honosulna meg gazdáink körében, akkor képesek volnánk nagyobb nyereség felmutatására, mint most, amikor nyereségünkért másoknak elengedjük a haszon nagyobb részét.

Ehhez a kereskedelmi szellemhez bizonyos foku mozgékonyág szükséges, amely gyorsan ragadja meg a jó alkalmat, amely előnyös vételre vagy eladásra kínálkozik.

Bár látnék több gyárat, több kéményfüstöt a mi magyar rónáinkon, melyeket eddig csak zöldkalászos tenger borított. Gyáripar és földmivelés szoros összeköttetésben emelik csak a nemzet jólétét. Ha e kettőnek felvirágzása természetes viszonyok alapján történik, akkor rendkívül jótékony hatású egy nemzet gazdasági fejlődésére.

Már eddig is nagy haladás mutatkozik e téren hazánkban. A gazdák dolgozzák fel iparilag a nyers-terméket. Szövetkezetek dolgozzák fel a nyerstejet vajjá és sajtot készítve, jó áron viszik piacra azt a terméket, amit azelőtt a tejszövetkezetek hiányában malacikkal etettek meg. Gepek használata nagyobb hasznot eredményez, mint a kézi munka. E gépeket pedig csak egyesült erővel, szövetkezetek útján teremtheti elő a gazdaközönség. K. B.

A FEKETE URI FEHÉNEMŰI A LEGTARTÓSABBAK.

Huzta a cigány...

Irta: *Máriássy Lili.*

Táncoltuk a csárdást,
Huzta a cigány...
Meg-meglibbent fodros
Fehér batiszt ruhám.

A táncosom egy bus
Sápadt arcú gyerek,
Valami olyat mond:
Hogy szenved, hogy szeret.

S táncoltuk a csárdást,
Ujrázta a cigány...
Meg-meglibbent fodros
Fehér batiszt ruhám.

„Nincs szive magának,
Kacag a legényem,
(Ha szenvedni látja?)
Mulat a szegényen — —

De kívánom: Kit szeret,
Magát ne szeresse!
Mert nem sajnál sekit,
Nem szán meg engem se!

... Végig nézek rajta
S megrántom a vállam:

Hát keressen érzőbb,
Jobb szívű lányt nálam!

És táncoltuk a csárdást,
Tust huzott a cigány,
Lobogott-lobogott fehér
Fodru batiszt ruhám.

De a lelkem zokogott,
Égő fájdalom nyílt a szívembe:
Mig nevető szemmel táncoltam
A muzsikától hangos bálterembe.

Rá gondoltam, ki soha —
Észre sem vesz, meg se lát...
Kinek nem vagyok több,
Mint vándornak az utszéli katangvirág,

Kiss Ernőnek muzsikál a banda.

Az aradi tizenhárom vértanu közt örök dicsőség ragyogja körül Kiss Ernő honvédtábornok emlékezetét is.

A szabadságharc előtt Kiss Ernőnél gavallérabb huszárfőtiszt nem is volt az armádiában. Mint egyik leggazdagabb magyar földes ur, huszárezredes korában, aranypaszományos díszruhába öltöztette egész regimentjét... Még a császár udvarában is keresték a kedvét.

Főhercegek nyalakodtak az asztalánál és ha szivarra gyújtott: tábornokok tartották neki a gyújtót. A báróság, grófságot, generális méltóságot mind megadták volna neki... Kiss Ernő mégis odahagyta a bécsi pompát és vitéz huszárezredével együtt szegény magyar hazájának védelmére rohogott, mikor 1848-ban járomba akarták törni a nemes magyart s honvédtábornok lett.

Honvéd Bárkányi Tóni is beszélt egy alkalommal ezzel a nagy magyar tábornokkal. Már akkor tizedes volt a Bárkányi gyerek. Mint táborig postás egy szeptemberi éjszakán levelet vitt a Tót-Aradácson táborozó Kiss Ernőnek. Bárkányi Tóni tizedes puskatusával buzdította a rác fuvarost a gyors hajtsárra, mégis éjszakának idején érkeztek meg a hadiszállásra.

— Állj! Ki vagy? Szuronyszegezve állította meg a kocsit a táborig őrség.

Reszketett a rác fuvaros, hogy most mindjárt lelővik a honvédek! De Bárkányi tizedes nyugodtan felelte az őrségnek:

— Táborig postás vagyok... Kiss Ernő tábornokot keresem.

Azonnal egy földszintes, egyszerű falusi házhoz vezették. Már messziről világított a nádteteles ház ablaka. Muzsikaszó zengedett a házból. Bárkányi tizedest mestergerendás

FÖNYEREMÉNY

a **HARMATHY** antikváriumában vásárolni — **Füvészkert-u. 14. alatt.**

**KÖNYVEK
ZENEMŰVEK**

féláron

kaphatók. —
Tessek meggyőződni.

Politikai hireink

A válság.

Wekerle és Tisza a királynál.

A Lukács-féle kombináció előterben.

Budapest, november 27.

Wekerle miniszterelnök és Tisza István gróf ma reggel Bécsbe utaztak és a délután folyamán kihallgatáson jelentek meg a király előtt. Tisza István audienciája délutáni három órakor volt.

Tisza kihallgatása annyiban fontos mozzanat a válságban, mert a király a kormányon és a többségen kívül álló politikust hallgat meg, ami azt bizonyítja, hogy a Wekerle-kormány végleg megbukott.

Komoly politikai körökben beszélnek, hogy Tisza audienciáját a Lukács és Justh kihallgatása fogja követni. Minden jel arra vall, hogy ismét a Lukács-féle kombináció nyomult előtérbe. A Lukács vállalkozását a nyáron Apponyi hisztította meg, amennyiben Kossuthot rá tudta venni, hogy tagadjon meg Lukácsesal minden közreműködést. Lukács megbízatását még délelőtt Kossuth Ferenc is szimpátiával kísérte, de délután már önmagával szemben ellenzékebe vonult, bár Lukács újabb engedményekért akart utazni Bécsbe, délután.

Értesülésünk szerint a Tisza kihallgatása a Lukács-Justh-féle kombinációval van kapcsolatban. A király rá akarja venni Tiszát, hogy támogassa Lukács László vállalkozását.

Wekerle tegnap egy újságíró előtt úgy nyilatkozott, hogy ő és kabinetje megy és Justhék jönnek kormányra. Bizonyára Wekerle is tudja már, hogy odafent Bécsben inkább óhajtik a függetlenség párttal való megegyezőst, mely az ország rendjét és nyugalmát biztosítja, mint a kooperációs kormányzatot, mely végtelen harcoknak volna okozója.

alacsony szobába vezették. Ott mulatozott Kiss Ernő a tisztjeivel. — Szétverték a rácoakat, ennek az öröme tartották a győzelmi tort.

Kiss Ernő nehéz esüst családi edényei alatt csakugy rogyadozott a kecskelábu asztal és a nagy ur, a tábornok az asztalfőn könyökölve elandalodott.

Fejedelmi kastélyoknak ura alacsony, földes házikóban gyönyörködött a cigányok tüzes zenéjében. A boglyakemence mellett muzsikáltak a fekete fiúk. Bárkányi Tóni tizedes összeütötte a bakancsát, vigyáz állásba hozta ki magát.

— Tábornok urnak alásan jelentem magamat, Bárkányi Antal tizedes...
— Hagyd el, fiam! Pihenj!

És Kiss Ernő tábornok, minekutána átvette Bárkányi Tónitól a postát, a nehéz ezüst kupából maga kínálta meg a fiatal katonát:

— Igyál, fiam! igazi magyarádi bor...
Ilyen tüzes bort azóta sem ivott Bárkányi Tóni. Szinte szikrázott ez a bor.

A boglyakemence mellett egyre szebben hozta a banda a régi bus magyar nótákat, szívhez szólóan cifrázták a cigányok. Nem hiába, hogy Kiss Ernő tábornoknak muzsikáltak.

Szabad Hajdu.

A városházáról.

A keddi közgyűlés előtt A város jog- és pénzügyi bizottsága ma délután ülést tartott. Nem hiába, hogy kisebb jelentéktelen ügyek voltak kitérve a tárgyalásra, a bírósági tagok ugyan csekély számmal voltak képviselve. Nagy Sándor erdőőr kérelmét aki három havi szabadságot kért betegségére való tekintettel — nem javasolták, mert a főorvos nem vizsgálta meg a beteget. Mihályi István rendőrbiztos kérelmét drágasági pótlék megszavazása iránt javasolták. Ezután kisebb ügyeket intéztek el s ezzel a közgyűlés összes tárgyait ellátta javaslattal. Az ülés délután öt órakor véget ért.

A városi nyugdíjellenőrző bizottság ma délelőtt Vecsey Imre főjegyző elnöke alatt ülést tartott, amelyen a közgyűlés elé kerülő néhány nyugdíjas ügyét tárgyalták.

A közgyűlés tárgyai. A keddi városi közgyűlés tárgysorozatát a polgármester elkészítette. A tárgysorozatot holnap délelőtt küldik szét a bizottsági tagok között. A tárgysorozaton 53 tárgy szerepel.

Aehrenthal bokol Tisza Istvannak.

Bécs, nov. 27.

A külügyminiszter félhivatalosa, a „Fremdenblatt“, mai száma ekként bokol Tisza István grófnak vezércikkében:

Magyarországon jól teszik, ha Tisza István gróf kihallgatását nem tekintik csekély jelentőségűnek. Mert, bár Tisza grófnak a politikában csupán nézetei vannak, de pártja nincs, mégsem lehet tagadni nagy politikai súlyát. Anélkül, hogy Tisza gróf személyét tubecsülni akarnók, rámutatunk ezen egyéniségre kiváló értékére a mai Magyarországon: nem igen teremnek ily sugár, egyenes fák, ily hajlíthatatlan anyagból a magyar erdőben. Vannak ügyesebb politikusok Magyarországon, de átlátszóbbak és bátrobak és a mértéklés bátorsága mindenütt ritkább és heroikusabb, mint a radikális gróf és elismerésre méltóbb, mint minden ravaszság.

Egyenes ember s minő Tisza gróf, mindig fentarthatja súlyát, ha az ügy, amelyet képvisel, egyszer háttérbe is szorul és el kell jönnie az időnek, bár aligha áll közvetlenül küszöbön, amelyben a tanácsadás helyett ismét politikai tetterejét kívánja majd érvényesíteni. Akkor majd világossá lesz, hogy a tartózkodás, amelyet Tisza gróf a koalíció éveiben tanusított, épp oly heves volt, mint aminő hazafias érzésből fakadt. A tartózkodásra indító ok azonban Tisza gróf előtt negyedfélév óta bizonyára vesztett erejéből. Az általános szavazati joghoz való állástoglalása ma nem lehet többé az egyszerű negáció. A jelen helyzet bizonyítja, hogy a reform, miután már napirendre került, nem tűnhet onnan megoldatlanul el.

Kereskedelem, ipar.

A bécsi cs. és kir. katonai gyógyszerészügyi igazgatóság az 1910. évben szükséges üzemanyagokra pályázatot kirdet. Szállításra kerülnek kádar áruk, faárúk, üveg, porcellán áruk és eszerpárúk, továbbá különböző merlegek és súlyok. Az ajánlatok legkésőbb 1909. évi december hó 16-án délelőtt 10 óráig küldendők be a fent nevezett igazgatósághoz. (Bécs, III. R-nveg 12. sz.) Pályázati feltételeket és ajánlatmintát megkeresésre 60 fillert küld a gyógyszerészügyi igazgatósághoz. A kirdetmény megtekinthető a kamaránál.

A kamara az érdekeltség tudomasára hozza, hogy a svájei szövetségtanács utasításából kifolyólag a svájei közpénztárak a

10 frank értékű 4 forintos és 20 frank értékű 8 forintos aranyokat folyó évi november hó 15-től kezdődőleg csak 9.90, illetve 19.80 frank értékben fogadják el.

A francia apacák és Apponyi.

A kultuszminiszter cáfol.

Nem ajándék, csak kölcsön.

Egyik este megjelenő fővárosi napilap hirt adott arról, hogy Apponyi Albert gróf kultuszminiszter az egyik hazájából kitelepített és a Regnum Marianum védőszárnyai alatt eszméi számára működési terület kereső francia apácarend, a Sionról elnevezett zárdarendnek a vallás alapból félmillió koronát adományozott.

Ez a hiradás országszerte nagy izgalmat keltett és különösen humanitárius körökben érthető felháborodással tárgyalták a közállapotok azon visszaságát, hogy amíg állami közjótékonyági és közgészségi intézményeink olyan fogyatékosak és hiányosak, hogy halálosan beteg embereket nem lehet már a főváros kórházaiban fölvenni és tünni kell, hogy gyó yulásra szoruló emberek erre való alkalom híján, nyomorultan elpusztuljanak, ugyanakkor az állam által kezelt vállálapokból a kultuszminiszter százezrekre menő ajándékokkal kedvez és édesgeti be a külföldről kitelepített idegennyelvű szervezeteket a különféle kongregációkat.

Apponyi Albert gróf látván a felzudulást, szükségesnek látta félhivatalosa útján cáfolatot kiadni.

Ebben a cáfolatban a miniszter nyíltan beismeri, hogy adott a „Sacré Ceamer de Sion“ nevezetű francia apáca rendnek letelepedési és templomépítési célokra 500.000 koronát a vállálapból, de nem ajándékba, hanem — biztosítéki fedezet mellett — kölcsönképpen. Hát ez csak részleges cáfolat, de teljes beismerés.

Hát ez más dolog ugyan, de végeredményében még se más.

EGYHÁZ, ISKOLA.

Az iskolaszék ülése.

Tanító ajánlás. — Iskolaszéki jegyzőválasztás.

A debreceni református egyház iskolaszéke ma délután tartotta ülését a gyengelkedő Szele György iskolaszéki elnök lakásán. Az iskolaszék mai ülésén az iskolaszéki tagok szép számmal jelentek meg, mert a tárgysorozaton oly fontos ügyek szerepeltek, mint a tanítók pályázatának elbírálása és az iskolaszéki jegyzőválasztás.

Az ülésről a következő tudósításban számolunk be:

Az ülést délután 4 órakor nyitotta meg Szele György iskolaszéki elnök. Jeney Miklós iskolaszéki jegyző felolvasta a mult ülés jegyzőkönyvét, melyet hitelesítettek.

A jegyzőkönyv hitelesítése után a négy megüresedett tanítói állásra beadott pályázatokat bíralták el. Hosszabb vita után titkos szavazással döntöttek el, hogy Zsádon Lajos, Papp Gusztáv, Szabó Lajos és Kemenffy Károly pályázók közül kit jelöljenek első helyen.

A szavazás eredménye a következő: I. helyen jelölték Papp Gusztávot, II. helyen Zsádon Lajost, III. helyen Szabó Lajost, IV. helyen Kemenffy Károlyt.

A többi pályázók a jelölés sorrendjében a következők: Jobbágy Ferenc, Juhász József, Önnodi Mihály, Szathmáry Kálmán, Szalisznyó Sándor, Balogh Ferenc, Tóth Imre, Kerékgyártó Béla, Pálffy Lajos, Csiky

Fráter Loránd

da estélye 1910. év január hó 9-én vasárnap este 8 órakor az „ARANY BIKÁ“ dísztermében Wajditshek Sári hárfaművész, Reiner Frigyes zongoraművész és Magyar Imre és Fia zenekarának közreműködésével. Jegyek előjegyezhetők: CSÁTHY FERENC könyv- és zenemű kereskedésében. Telefon 296.

Kálmán, Molnár Pál, Nagy Lajos, Papp Imre, Deák Imre.

Az iskolaszéki jegyzői állás került újra betöltésre, amely újabb vitát provokált. Dicsőfi József lelkész Jeney Miklóst ajánlotta, aki mellett Komlóssy Arthur pártolóiag szólalt fel.

Kerékgyártó József hangsúlyozza, hogy az iskolaszék az iskoláért van és az iskolaszéki jegyzői állásra olyan szakembert akar megválasztani és ez állásra Szentjóni Kálmánt ajánlja.

Oláh Károly hozzászólása után titkos szavazásra került a sor. Tizennégy szavazó adta le szavazatát, amelyről Jeney Miklósról 7, Szentjóni Kálmánra szintén 7 szavazat esett.

Elnöki döntésre került a sor és így az iskolaszék a jegyzői állásra Jeney Miklóst választotta meg.

Elhatározta az iskolaszék, hogy a helyettes tanítóknak a 800 korona évi fizetést arányos részletekben osztja meg. A fizetésből a szünetnapokra eső részt nem vonja le.

Az iskolaszéki ülés több kisebb tárgy letárgyalása után fél hat órakor ért véget.

-- Vasárnapi istentiszteletek. A református templomokban ma vasárnap délelőtt advent vacsora osztás lesz. Az istentiszteletet a következő lelkészek végzik: A Nagytemplomban prédikál Boór Károly s. lelkész, ágendázik Kecskeméthy M. Lajos főgimnáziumi tanár, Kistemplomban prédikál Földesi József s. lelkész, ágendázik Szele Miklós s. lelkész, Kossuth-utcai templomban prédikál K. Tóth Kálmán lelkész, ágendázik Uray Sándor lelkész, Ispolytemplomban prédikál Pelecskey Sándor s. lelkész, ágendázik Boross Jenő s. lelkész, a Csapó-kertben Kovács János hitoktató, a Homok-kertben Erdőss Károly főiskolai szénior, a városi szegényházban Hajdu Zs. püspöki titkár. A róm. kath. templomban az istentiszteletek a következő sorrendben tartatnak: Reggel 6 órakor esendes szent mise; 7 órakor esendes szent mise; 8 órakor egyik kegyesrendi tanár a főgymn. ifjuság részére esendes szent misét mond; 9 órakor az ünnepi nagymisét Gróh Ferenc prépost végzi segédlettel utána szent-beszéd, háromnegyed 11-kor a Svetitszárda és az elemi iskolák növendékei jönnek szent misére, melyet Molnár K. Dezső h. isk. igazgató mond; fél 12-kor esendes szent mise. Délután 3 órakor Iyánia, utána rózafüzér. Az ágost. hitv. evang. templomban vasárnap d. e. 10 órakor az istentisztelet Hudák János s. lelkész végzi. Az istentisztelet után urvacsora lesz.

A Szabad Iskolában (Simonffy-úti 1c. II. emelet) f. hó 29-én (hétfőn) dr. Szűcs Géza tart előadást az „adók népszerű ismeretéről”.

A VÁRMEGYÉBŐL.

Betörtek egy fűszerüzletbe. A hirtelen beállott tél nagyon megnövesztette a tolvajok vakmerőségét. Egymásután követik el a vidéken a vakmerőbbnél-vakmerőbb betöréseket, lopásokat. Legutóbb Kabán nagy méretű betöréses lopás történt. Kirabolták Klein Mátyás fűszer és trafik tulajdonos üzletét. Elvittek minden értékes holmit. A kasszából pénzt, dohányt, szivart, cigarettát, rumot, cognacot, likőröket és nagyobb mennyiségű értékesebb fűszerárut. A betörők alkulesal hatoltak be a boltba és így szedhették össze az ellopott árukat közel 500 ko-

rona értékben. A esendőség megindította a nyomozást, de még eddig pozitív gyanu senki ellen sem merült fel. Lehet azonban, hogy a betörők rövidesen kézrekerülnek.

Egy debreceni nábob életéből.

Halálugrás a zajló Körösbe.

Honnét származott a „táncos” elnevezése?

Harmadik közlemény.

A 4000 darab bukovinai jószág kiteleltetésével Táncos-Kovács a vagyonszerzés terén nagyot haladt előre. A „felezés” után visszamaradt 2000 darab jószágja bőségesen elég volt arra, hogy az ohati legelőre törzsgulyát állítson be. Másrészt, hogy a nagyobb méretekben fellendült üzérkedéséhez elégséges forog-tőkét szerezhessen be.

Bukovinával sem szakította meg az összeköttetését. — Muci paripáján más izben is ellovagoltatott oda olcsó jószágokért. Azonban, midőn egyik alkalommal nem szolgálhattak neki jószágokkal a bukovinai jó barátok, ekkor tanácsolta Táncos-Kovácsnak az egyik gazda:

— Most nincs jószágunk! De van disznónk! Próbáljon már egyszer ezekkel is szerencsét, Kovács uram!

Ugy is történt. Pár ezer főnyi disznó-falkát veretett Debrecen felé Kovács. A tavasz enyhétől már megzajgultak a folyók. A jég-szemfedőket darabokra zúzták az ébredő tavasz csodaerői. Áradás vizektől teltek meg a folyómenti berkek! Magasra dagadtak fel a folyók! Tépett szállták, roncsolt jégdarabok bukdácsoltak az örvények körül.

A „Sebes-Körös”-höz éppen akkor ért falkájával, hajcsáraival Táncos-Kovács, midőn a zajló áradat keresztül csapott a hidon és leszakította az egyik karját.

Táncos-Kovács, mint a gyorseszű hadvezér, azonnal belátta, ha nem akarnak bizonytalan időig a folyón innét rekedni, akkor a víztől borított hidon félelmetlenül át kell verni a falkát

Táncos-Kovács karikás ostorát maga is kibontotta. Nagy csergetéssel, „hujhajózással” a hidra szoritották a falkát. Bár rőfögve, bár bőfögve duródtak előbbre-előbbre a disznók, mignem egyszer a hidnak a tulsó vége felé, megkötötte magát az egyik, az egyik „kolompus disznó” és a hidról a zajgó áradatba ugrott. Utána ugrált a falka többi disznóserege is; sőt Táncos-Kovács Muci paripáját sem volt képes visszatartani, a disznók után a Muci is az áradatba ugratott.

Kitünő uszó ló volt a Muci! A Körös sebes árja a parthoz sodorta a hideg fürdőtől megjuhászodott disznókat is. Egyetlen disznó sem veszett oda. Muci paripájával Táncos-Kovács is kimenekült; de még jó másfél óráig kellett lovagolni, míg fedél alá értek. Ezen utközben Kovács csonttá fagyott a ruha! És olyan köszvény nyavalya fészkelődött a csontjaiba, hogy többé semmiféle or-

vossággal, fürdőzéssel nem voltak képesek gyötrelmes nyavalyát kipusztítani belőle; sőt mikor ez a kínos nyavalyája meglepte Kovácsot, éjszaka is kénytelen volt az ágyból kikelni. Kinjában órákig ugrált, toporzékolt a szegény szenvedő ember! Az irigyek, meg a babonások, ebből keltették ördögös hírét, hogy „koporsó aranyért” adta el az „üdvösségét” a gonosznak és ezért volt kénytelen éjszakánként — táncolni!...

Szabad Hajdu.

Irodalom, művészet.

Mostoha anyam, Debrecen.

— Emlékeztető Ferenczy Gyulának —

Nem vártam én sokat tőled,
Oh fatornyos kis hazám!
Hiszen mindig rugtad a port,
Torkomra forrt,
Ha zokszóra nyílt a szám.

Mostohája vagy fiadnak,
Balkezed rám egyre ver.
Egyet lépek: visszarantasz,
S újra bantasz
Biztatások örvével.

Nem tudom már, hova legyek?
Mit csináljak? Nem tudom.
Gyászoid sorsom, oh csak gyászold,
Égbe pártolt,
Rám vigyázó angyalom.

Boldogságom kint az ajtón
Egyre zörget, egyre vár.
Ez a tündér, ez a drága,
Arva szívem boldogsága,
Nem ér hozzám soha már?

Nyujtsd le hozzám drága jobbod
Kegyelemmel, szent Atyám!
Emelj leked paizsára
Valahára,
Napjaimnak alkonyán.

Én a mezőn rendet vágtam,
Hármas rendet, egymagam.
Kis országom: érted vágtam,
Érted törtem, türtem, vátam,
S ime ennyi haszna van?

Segítsetek, mig nem késő,
Bezárt szívű emberek!
Segítnétek, mikor sirva
Rogyok sirba.
Majd mikor már nem lehet.

Oláh Gábor.

A Csokonai kör Thaly Kálmán emlékeztetőnek. A Csokonai-kör méltó módon akarja megünnepelni Thaly Kálmán emlékeztetőt. Széles keretű felolvasó ülést rendez, melyben hivatott emberek fogják méltatni Thaly Kálmán történetíró nagy érdemeit és költői munkásságát, ugyanez alkalommal ének- és zenekar előadja Thaly Kálmánnak megzenésített és közzájón forgó költeményeit. A felolvasó ülés december első felében lesz és iránta Debrecen lakosságának legkülömbözőbb rétegeiben mutatkozik általános érdeklődés.

Első Debreceni mosó- és tisztítóintézet. Feltűnő szépen mos és tisztít.
FEUERSTEIN MÓR Piac-utca 63 szám. — Fennáll 21 év óta.

Czipők!

legolcsobban a Központi Czipő és Kalap
áruhazban, Dreher mellett.

A magyar Strasznoff viselt dolgai.

Intimitás egy szélhámos műhelyéből.

Tegnap este Budapest legnagyobb humoristáját zárták külön fülkébe a rendőrségen. Wildenauer Béla hívták, aki volt pap és komoly teológusok komoly teológusnak tartották, volt orvos és kiváló orvosainak nagy természettudósnak vették, finn tanár lett legutóbb és professzoraink, akik a finn nyelvről és a finn népről kötetekkel boldogították a tudomány-szomjasokat, komolyan vették őtet. — Dr. Ballagi Aladárunk nemesak háromnegyed óra hosszat társalgott az „igen művelt és titokzatos emberrel és nagyon jó finn patriótával”, hanem — és ez a nagybecsülés legőszintébb bizonyossága — Ballagi professzor a „kollégának” 10 koronát is adott. A rektor magnificus Sággy Gyula annyira a szívében viselte a jó ember sorsát, hogy olesó jegyet eszközölt ki a számára és adott neki néhány forint utravalót is nehogy azt mondja otthon a testvér nemzet: smucig a magyar.

Tegnap este, amint a lapok már megírták, kiderült, hogy a finn bácsi Wildenauer Béla ur, országunk jeles szélhámosa. Olyan eszes, körömfönt ember, hogy ha más körülmények között nevelkedik, már régen egyetemi professzor. Így szegény, csak szélhámos lett.

A detektívnek, aki tegnap a rendőrségre kísérte, a csúcsairól ezeket mondotta: — Professzornak felesapni úgy jutott eszembe, hogy egy napon a Belvárosban sétáltam és láttam egy könyvkereskedő kirakataiban egy Finnországiól írott könyvet. Hopp, gondoltam, aki könyvet ír Magyarországon valamiről, az bizonyára nem ért hozzá. Másnap már Négyessynek a lakásán voltam. Kértem, hogy nekem üldözött finn tanárnak, adjon az Országos Tanáregyesületből egynehány koronát.

— Arra nem vagyok fölhatalmazva, hogy abból adjak, de a magaméból szívesen segíszem, ha nincs eliene kifogása, — mondotta a jószívű ember, aki hozzátette, hogy ne féljek, mert kettőnkön kívül senki a világon nem fog tudni arról, hogy segélyt kaptam.

— Beszéltek valamit finnül is? — kérdezte a detektív.

— Finnül nem beszélünk. Én cigányos kiejtéssel beszéltem magyarul és a finn nagyon meg volt hatva, hogy annyira szeretem a testvéremzetet, hogy a kedvéért megtanultam a magyar nyelvet is.

— Hátha a professzor mégis elkezdett volna finnül beszélni veled?

— Akkor nagyon csehül állottam volna — felelte Wildenauer Béla, — de én „tuti“-ra mentem. Láttam egy könyvet Ballagi Aladártól. Megkritizál benne egy nyelvtörténeti munkát. No, gondoltam, — ezt is könnyen „nyolcra vehetem”. Majd megírtam, engem hogy fogsz te megkritizálni. Beállítok hozzá egy levéllel. Nem is olvasta végig. Amikor látta, hogy fiseus ember vagyok, dr. Leyer Adalbert azonnal leültetett és németül kezdett beszélgetni velem. Különösen a finn politikai viszonyok iránt érdeklődött. A lapokból tudtam, hogy ott nem valami nagyon „kóserül” folynak az ügyek, hát összefületttem neki tücsköt-bogarat. Áhitattal hallgatta. Majd megkérdezte, hogy mit tartok a magyar közviszonyok felől, különösen persze az ő politikai egyéniségéről.

Azt feleltem neki, hogy Finnországban minden gyerek tudja, hogy Ballagi Aladár a legnagyobb élő magyar politikus. Aladár

erre levette a szemüvegét, megtörülte és láttam, hogy örömkönnnyek csillognak a szemében. Kivett egy jó szivart és megajándékozott vele. — Sággy Gyulánál azonban majd megjárjam. Ő már elkezdett közjogi dolgokról beszélni velem és én nagy szorultságomban azt mondtam neki, hogy náluuk főszűlyt a matematikai tudományokra helyezik, szakszerűen csak ilyenfajta dolgokhoz tudnék szólni. Erre ő is elhallgatott, adott tiz koronát és egy levelet, amelynek alapján kaptam a mérsékelt áru vasuti jegyet.

Ezeket az intimitásokat mondta el Wildenauer Béla a kocsiában. A rendőrségen már nem akart vallani.

— Álmos vagyok, hagyjanak kérem aludni. Majd az ügyészégen mindent elmondok.

Tájékoztató.

— (Mulatságok s egyéb szórakozásokról.) —

December 3., Péntek:

Este 8 órakor.
Zenekedvelők Társasága hangversenye (Thomson Caesar és Kaufmann Francilló Hedvig) a Bika disztermében.

December 4., Szombat:

Este 8 órakor.
Alföldi Károly tánemester próbabálja a Bika disztermében.

December 7., Kedd:

Este 8 órakor.
Zenekedvelők Köre (Sauer Emil zongoraművész) hangversenye a Bika disztermében.

December 10, 11, 12.

Péntek, Szombat, Vasárnap:

A Szent Erzsébet nőegylet karácsonyi vásárja a Bika disztermében.

Január 15., Szombat:

Este 8 órakor.
Culp Julia s az orosz trio hangversenye a Bika disztermében.

December 18., Szombat:

Este 9 órakor.
A Debreceni Gazda Kör bálja a Bika disztermében.

December 25., Szombat:

Este 8 órakor.
A Munkás Dalogylet estélye a Bika disztermében.

Gázmérgezés a Degenfeld-terén.

Szerencsétlenség munkaközben.

Debrecen, november 27.

Már napok óta dolgoznak a gázgyári munkások a Degenfeld-ter 2. számú ház előtt s ahol a megrepedt gázcsövet javították ki. E közben történt, hogy ma délután munkaközben három munkás gázmérgezés következtében eszméletét veszítette.

A Jogász- és Tisztviselőkörben ugyanis észrevették, hogy a gázvezeték valahol megrepedt, mert rossz volt a gázvilágítás. A kör felhívására már a tegnapi napon munkába kezdtek a gázgyári munkások. A mai nap délutánján rátaláltak a csőrepedésre, ahonnan nagy mértékben áradt ki a gáz. A munkások azonnal hozzááttak a munkához, hogy megszüntessék a gázkiömlést.

A munkások derékig érő mély árokban dolgoztak, amikor a gázömlés történt. A nagy gázömlés miatt azonban a munkások csak

nehézen dolgozhattak. Így történt, hogy Nagy Károly munkavezető, Papp Sándor és Budahazi Sándor munkások eszméletüket veszítették.

Az esetről azonnal értesítették a mentőket, akik mesterséges lélegeztetést adtak Nagy Károlynak és Papp Sándornak, míg Budahazit lakására szállították. Nagyobb szerencsétlenség így tehát nem történt.

Barkóczy-eset Debrecenben.

Tüntetés az esketésnél.

Vőlegény és tanuk ülve maradtak.

Debrecen, november 27.

Nagy hullámokat vert fel a múlt évben a híressé vált Barkóczy-eset, melynek a hőse Barkóczy Endre miniszteri osztálytanácsos, a kultuszminiszterium tanügyi előadója volt.

A méltóságos ur, aki Apponyinak és a klerikális eszméknek buzgó híve, azzal tüntetett az egyházpolitikai törvény ellen, hogy budapesti anyakönyvi hivatalban, ahol esketési tanuként volt jelen, ülve maradt a hivatalos eljárás alatt. Az anyakönyves ünnepélyesen felszólította, hogy a törvényes gyakorlat értelmében, az állam törvényei iránt való tiszteletből, állva hallgassa végig az esketés aktusát, Barkóczy azonban határozottan elleneszegült az anyakönyves kívánásának. Azzal érvelt, hogy a felállásra törvény nem kötelezi s ő, mint egyházának hű fia, a polgári esküvő szertartásának ünnepélyes voltát nem ismerheti el.

Ennek a szenzációs esetnek a szakasztott párja történt meg a napokban Debrecenben.

Lengyel János debreceni államvasuti kovács házasságra lépett Domtos Mária debreceni hajadonnal. A fiatal pár a helybeli róm. kath. templomban végbement egyházi szertartás után az állami anyakönyvi hivatalba vonult a polgári házasság megkötése céljából. Kiséretében voltak az esketési szertartás tanúi is.

Oláh Imre anyakönyves megkezdte a szokásos aktust s midőn a hivatalos eskü-mintát olvasni kezdte, ünnepélyesen felhívta a jelenlevőket, hogy az aktusnál álljanak fel. Legnagyobb meglepetésére Lengyel János, a boldog vőlegény kijelentette, hogy neki nem szabad a polgári esküvőnél felállania, mert ezt a vallása tiltja. Ugyanezt ismételték meg a fiatal pár tanúi is, akik ülve maradtak az aktus alatt.

Oláh anyakönyves nyugodt és tárgyilagos hangon magyarázta meg a tulbuzgó vőlegénynek és tanuknak, hogy az állam törvényeinek tiszteletben tartása éppenséggel nem ütközik a vallás parancsaiba s határozottan tüntetés jellege lesz, ha ülve maradnak az aktus alatt.

A tanuk tovább is hajthatatlanok maradtak, de a vőlegény, aki melleleg államvasuti kocsi, az anyakönyves felvilágosító szavai után belátta, hogy engedelmessé kell a felhívásnak s felállt. Utána az esküvő tanúi is felállottak, elkerülve az affér folytatását.

A Barkóczy-eset párja tehát Debrecenben békésen végződött s ezzel a legújabb egyházpolitikai szenzáció véget ért.

A Debrecen szerkesztősége és kiadóhivatala Degenfeld-ter 2. sz.

Világhírű „habig” kalapok Aszmann Ferencz
üröivat üzletében, városházzal szemben.

Vida Miklós ajánlja ujonnan berendezett üzletét női divat és pipere ujdonságokban a Városhaza alatt.

UJDONSÁGOK.

— **A szerkesztőségéből.** Lapunk olvasóinak, barátainak s mindazoknak, akik a hajdutörténetek ragyogó tollu írójának a személyét őszintén becsülik, elszomorodottsírvvel adunk hírt róla, hogy felelős szerkesztőnk napok óta betegen fekszik budapesti lakásán. Baja — szerencsére — nem súlyos, de Császár-fürdő gyógyító vizére van szüksége, hogy szerkesztői helyét újra a régi egészségben foglalhassa el.

— **A honvédelmi miniszter Debrecenben.** Rövid negyedóra illusztris vendége volt ma Debrecennek. Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter utazott keresztül az állomáson s míg a vonat vesztegelt, a szalonkocsiban utazó miniszter leszállt a peronra. Jekelfalussy Lajos Szatmármegyében Fénye községbe utazott, ahol vadászatot vesz részt.

— **Elemér napja.** Ma a debreceni Elemérek tartották névnapjukat. A városházán Vargha Elemér dr.-t. kereste fel a tanács s szerencsekívánataival elhalmozta. Számosan üdvözölték Domahidy Elemér volt főispánt is.

— **Madarász László halála.** Messze tengeren túlról jön a híre, hogy Madarász László, egykori magyar pénzügyminiszter, az ősz Madarász József képviselő öccse a hónap 6-án Amerikában meghalt. Madarász az 1848-iki szabadságharc idején országgyűlési képviselő volt, 1848. októberében beavasztották a honvédelmi bizottságba s a rendőri ügyosztály vezetésével bízták meg. Követte a kormányt Debrecenbe is s egyike volt az 1848. április 14-iki debreceni detronizáció határozat indítványozóinak. Két nap mulva azonban mandátumáról is lemondott, mert a kivégzett Zichy Eugén drágaságainak elszakításával vádolták. — A csákvári kerület újra képviselőjévé választotta. A komáromi kapituláció után Svájcba menekült. 1850-ben pedig Amerikába vándorolt ki, ahol a Grand River mellett virágzó ültetvényt alapított s ott élt mint farmer haláláig.

— **Felolvasó-est az aeroplánról.** A huszadik század legcsodálatosabb találmányáról, a repülő sárkányról, ma este 6 órakor érdekes felolvasást tartott Merse Pál műgyemtemi tanársegéd. A felolvasó-estét a magyar mérnök- és építész-ezysesület debreczeni fiokja rendezte a Royal-szálló disztermében, nagyszámu, intelligens közönség jelenlétében. A hallgatóság soraiban az elegáns hölgy-publikumon kívül nagy számmal voltak jelen a helybeli kultur, kataszteri, közigazgatási és villamossági mérnökség képviselői. Pavlovits mérnök bemutatta a felolvasót, aki szakszerű tudással minvégig érdekesen tartott előadást a Wright Testvérek, Fahrman, Bleriot s a többi világhírű aviatikusok eddigi sikereiről. Felolvasását, amelyet kitünően szemléltető vetített képekkel kísért, a közönség elismerő tapsokkal honorálta. Este a Royal fehér termében Merse Pál tiszteletére mérnök-kartársai barátságos vacsorát rendezte.

— **Bessenyei kőr estélye.** Nyiregyházaról jelentik: A szabolcsvármegyei „Bessenyei kőr” december hó 2-án, csütörtökön a Korona szálló disztermében művészi hangversenyt rendez, amelyen Francilló-Kauffmann Hedvig, Thomson Cézár és Dienzi Oszkár lépnek fel.

— **A villamos vasut.** A napokban Budapest járó tanácsi küldöttség Kovács József polgármester vezetése alatt megjelent a kereskedelmi minisztériumban, hogy a villamos vasut ügyét megsürgesse. A küldöttségnek Kossuth Ferenc és Szerényi államtitkár kijelentették, hogy az ügy végleges elintézése nincs messze. A minisztérium nyert felvilágosítás szerint kétségtelen, hogy az ügy még ez esztendőben leérkezik s az építés a program szerint a jövő év február hó elsején megkezdhető lesz.

— **A debreceni gyermekmenhely új orvosnője.** Andrassy Gyula gróf belügyminiszter a debreceni állami gyermekmenhely másod orvosául dr. Lengyel Piroska kiválóan képesített orvosnőt áthelyezte a szegedi állami gyermekmenhelytől.

— **Házasságkötések.** Az elmúlt héten a következők kötötték házasságot: Zsuba Jakab—Szathmári Róza, Szekeres István—Nagy Zsófia, Kis János—Kovács Margit, Fábrián Ferenc—Kovács Etelka, Mező Sándor—Cseresznye Erzsébet, Csorvási Gábor—Fehér Anna, Pásti Lajos—Király Juliánna, Pásti János—Vég Eszter, Mundra Péter—Takács Zsuzsánna, Szabó András—Szabó Zsuzsánna, Bucsak Mihály—Tóth Eszter, Bagi István—Fekete Margit, Arany András—Farkas Mária, Fodor Ferenc—Nagy Juliánna, Herskovics Izidor—Davidovics Ilona, Reisenel Ernő—Ágoston—Balogh Róza.

— **Az aradi tornaegyesület.** Aradról jelentik: Az aradi tornaegyesület ellen tett főjelentés ügyében Berecz Endre rendőrkapitány ma kihallgatta a tornaegyesület elnököt, Sármezey Endrét, az arad—csanádi vasutak igazgató-főmérnökét. Sármezey kijelentette, hogy az evezős felszerelést eladta a tornaegyesületből kivált csoportnak 2500 koronáért, mert a felszerelés nem ér többet. Az egyesület ezzel beszüntette az evezős osztályt, mert az evezőssport nagy terheket rótt a tornaegyletre, mely folyton ráfizetett és így az egyesület létét veszélyeztette. Steini-czer az orsz. tornaegyesület alelnöke a rendőrségen továbbra is fenntartotta vádjait. A rendőrkapitány az okiratok beszerzését rendelte el.

— **A Sauer—Gronemann hangverseny.** A Debreceni Zenekedvelők Köre 1909. évi december hó 7-én, kedden este 8 órakor a Bika-szálló disztermében tartja az 1909—10-iki évadban III-ik hangversenyét a következő műsorral: I. 1. D. Scarlatti: két sonata, Sauer. 2. Beethoven: Sonata op. 53, C-dur. a) Allegro con brio, b) Adagio molto, c) Allegretto moderato, d) Presto, Sauer. 3. Beethoven: Ah! Perfido (hangversenyária), Gronemann. 4. a) Schuman: Nocturne op. 23. 4-ik szám, b) Mendelssohn: Prélude, op. 104. 1. sz. Sauer. — II. Chopin: a) Ballade, op. 23, b) Berceuse, op. 57, c) Etude, Sauer. 2. a) G. Fauré: Impromptu, 3-ik sz., b) Grieg: Nocturne, op. 54, 4-ik sz., c) Sauer: „Frisson de feuilles” (Hangverseny etude), Sauer. 3. a) Schubert: Gany-med, b) Bahms: An die Nachtigall, c) Wolf: Der Freund, Gronemann. 4. Liszt; Tarantelle „Venezia e Napoli”, Sauer. — Nem tagok részére jegyek Hegedüs és Sándor könyvkereskedésében kaphatók: 5, 4 és 2 koronáért.

— **A filléregylet mesedélutánjai.** Az ev. filléregylet legutóbbi választmányi ülésén elhatározta, hogy a tél folyamán vetített képekkel gyermekmese-előadásokat rendez. — Első ilyen mesedélután szombaton, december 4-én délután 3 órakor lesz a Szuchán-féle Uranus-színházban. Résztint álló, részint mozgóképekben mutatják be a meséket; egy

részükhöz ügyes előszóbeli elmesélés jár. Délután lévén az előadás, a gyermekek még elég korán hazakerülhetnek. A bemutatandó darabokat úgy fogja a rendezőség kiválogatni, hogy azok igazán gyermekeknek valók legyenek. Azért a szülők és az iskolák figyelmét már most is felhívjuk a filléregylet ezen törekvésére. Ha kellő érdeklődés lesz, a rendezőségnek az a terve, hogy műkedvelő fotográfusok segítségével magyar mesékhez illusztrációkat készített s azokat mutatja be, mert a kapható Dápositio képek között nagyon kevés a magyar mese. Pedig szép mesénk van bőven.

— **Magyar gyártmányok német reklám.** Egy magyar gyártmányu orvosság-ról van szó, az Inda-szeszről, melyet Balázsovich Sándor gyárt Sepsiszentgyörgyön. Csodálatos azonban, hogy ez az orvosság, amely Magyarországon készül, minden nyelven le van reklámozva a kibocsájtott nyomtatványon, csak magyar nyelven nem, míg a külföldi reklámokon megtaláljuk a magyar nyelvet is. Talán szégyenli az illető gyáros, hogy magyar gyártmányu orvosságot hoz forgalomba?

— **Elgázolta a mozdony.** Budapest-ről jelentik: Lédinger György máv. kocsi-töltő, az István-teleki főműhely 7. sz. kapuja előtt egy mozdony elütötte. A súlyosan sérült embert a gróf Károlyi-kórházba szállították.

— **Az utszólóról.** Hűvösre vált az idő. Lesárgultak, leperegtek a falevelek. Hideg az idő. A kinek módja engedi: meleg kucsmával, prémes kabáttal oltalmazza magát.

Az utcasarkon pattog a tűz a vaskatlan alatt . . . Rózsás, ropogós, parázs gesztenyét süti Rézi néni.

Apuskáké, anyuskáké örömet vásárolják a gesztenyét a jó fiuknak, jó lányoknak, pedig többnyire messze földről, idegen országból szállítják mi hozzánk a gesztenyét.

Ezelőtt más volt a magyar gyermeknek a csemegéje. Az Alföldön Sári néniék, Mári néniék árulták ezt a csemegét. Súlyom volt ennek a csemegének a neve. A Tisza folyó kiöntéseiben termett. Rossz subával halászták ki a hináros vízből. Az ágas-bogas, szurós hegyü csemegéje beleragadt a suba bontós szőröbe. Fekete kemény kerge volt ennek a szurós vizi gyümölcsnek. Ha megfőzték: parázs, fehér volt a béle. Fél vize-nyős, fél olajos izü. Sári néni, Mári néni külön kecskelábu asztalon vagdalta le az ágát-bogát, a szurós hegyét. Vájt fapohárban mérték. Hidegen mérték ezt a különös, magyar vizi csemegét.

— Sulymot vegyenek! Sulymot! — ki-nálgatták Sári néniék.

Korántsem volt olyan jóízű, mint a ropogós, meleg gesztenye. Mi azért mégis szerettük a sulymot, mert magyar földön termett. Magyar folyó, a Tisza termette . . .

— **Eljegyzések.** Az állami anyakönyvi hivatalnál e heten a következő jegye-párokat jelentették be: Pál András—T. Kiss Mária, Zilahy Gábor—Szóke Juliánna, Boldizsár Gábor—Borsos Juliánna, Buta Gergely—Nagy Róza, Bihari István—Tóth Róza, Lévi (Lóvi) Salamon—Hidvéger Erzsébet, Kálmán József—Kis Erzsébet, Kis Kálmán—Csermák Jolán, Nánási Kálmán—Oláh Erzsébet, Horváth Gusztáv—Vasadi Róza, Asdik Manó—Molnár Róza, Balka Gyula—Pataky Katalin, Sotot Tivadar—Csernava Mária, Juhász József—Nagy Mária.

FOLYÓSITUNK:

Törlesztéses kölcsönöket földbirtokra és bérházakra 10—75 éves törlesztésre 3⁰/₀—3¹/₂⁰/₀—4⁰/₀—4¹/₂⁰/₀-os kamatra készpénzben. Jelzálog kölcsönöket II-od és III-ad helyi betáblázásra 5—15 évre 5⁰/₀-al, esetleg 5¹/₂⁰/₀-al. Személy- és tarcovaltohitelt iparosok és kereskedők részére, valamint minden hitelképes egyénnek 2¹/₂—10 évi időtartamra. Tisztviselői kölcsönöket állam, törvényhatósági, községi tisztviselőknek és katonatiszteknek fizetési előjegyzésre kezes és életbiztosítás nélkül. Ugyanezek nyugdíjaira is. Értékpapírokra, vidéki pénzintézetek és vállalatok részvényeire értékük 95⁰/₀-ig kölcsönt nyújtunk az Osztrák-Magyar Bank kamatába mellett. Tőzsdemegbizásokat a budapesti és külföldi tőzsdékben lelkiismeretesen és pontosan teljesítünk mindenkor eredményre; az árfolyamokat naponta díjtalanul közöljük. Konvertálunk bármely bel- és külföldi pénztípusát által nyújtott jelzálogos-, törlesztéses-, személyi- és váltókölcsönt. — Minden nemű bel- és külföldi értékpapírt napi árfolyamon veszünk és eladunk. Pénzügyi szakba vágó minden reális ügy-letet a legnagyobb pénzeszámoknál levő összeköttetésünkkel fogva legelőnyösebben megoldjuk le. Bank-házunk képviselőit megbízható egyéneket felvesszünk.

RÓTH BANKHÁZ

BUDAPEST.

Bank-központunk:

VI. Váci-körut 45. Bankpalota.

Telefon: 92—25 (Interurban).

Díjtalanul nyújtunk bárkinek szakaszerű felvilágosítást. Válaszbélyeg mindenkor mellékelendő.

— **Egy új járvány.** A „nyomor és a szenvedés” eme szegény országában megdöbbentő félelmetességgel terjed egy újabb betegség: az elmebaj. A hivatalos lap napról-napra külön rovatot vezet azon egyének-ről, akiket a törvény rendelkezése folytán ez a szomorú betegség foszt meg jogi akaratuk érvényesítésének lehetőségétől. A hivatalos lap tegnapi száma feltűnő nagy számban jelenti az élőhalottak újabb sorozatát, amennyiben nem kevesebb, mint harmincegy különböző nemű egyén elmebetegség címén való gondnokság alá helyezését közli. Ha már most ezekhez hozzávesszük azokat, akik bírósági intézkedés nélkül elmebetegség miatt magánkezelés alatt állanak, úgy fájdalmasan kell megállapítanunk azt a tüneményt, hogy az életgondok és az idegtulfszerűség állandóan nagy pusztítást visz végbe a megélhetésére küzdő emberiség számában.

— **A Szanin az esküdtek előtt.** A tegnap kezdődött esküdszéki tárgyalást, amelyet tudvalevőleg Szabó Endre író ellen Arcubasev Sanin című regényének lefordítása miatt vallás és szemérem elleni vétség miatt indított a kir. ügyészség, ma folytatták. Az inkriminált regény felolvasása csak a késő délutáni órákban ért véget. Ítélet csak éjjel után várható.

— **A katonai kórházak jelentései szerint** „a természetes Ferencz József-keserűviz gyorsan és biztosan hat és hosszabb használat után sem idéz elő rossz utóhatásokat. A betegek szívesen veszik be, mert ize nem kellemetlen”. A „Ferencz József-keserűvizet ezen kiváló tulajdonságai teszik mindazoknál nélkülözhetetlenné, kik gyakran vannak hashajtóra utalva.

— **Táncvizsga az „Arany Bika” szállodában.** Alföldy Károly és fia László, az „Arany Bika” szálló dísztermében december hó 4-én szombaton Magyar Imre és fia zenekara közreműködésével táncvizsgát rendez, amelyen bemutatják tanítványaikkal tanításuk eredményét. Kezdeté este 7 órakor. Belépti-díj személyenként 2 korona, páholyjegy 2 korona.

— **Tűz a Műgyetemen.** Ma reggel az a hír terjedt el a városban: ég a Műgyetem. A hír szerencsére tulzott volt, mert mindössze egy irodahelyiség berendezése égett a Múzeum-körúti oldalon. Iten a második emeleten, rövid zárlat következtében keletkezett a tűz s néhány iromány, valamint az irodai berendezés egy része elégett. A kár jelentéktelen.

— **Megszökött pénzhamisító.** A budapesti rendőrség keresi Ladányi István Gyula, 22 éves, nőtlen szövősegédet, aki pénzhamisító bandát szervezett, de mielőtt a működést megkezdhetné volna, leleplezték és lecsukták. A vizsgálat alatt Ladányi — akit a bíróság szabadlábra helyezett, — megszökött.

— **Megbízható gyógykezelés.** Zavart emésztéssel ellátott egyének, kik étvágyhiányban, felfuódásban, gyomorgöresőkben és rendetlen székelésben szenvednek, a „Moll-fele seidlitz-por” használata által rövid idő múlva visszanyerik egészségüket. Egy doboz ára 2 korona. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll-fele készítmény kórendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

— **A kormány támogatásával** tanonc otthon nyílt meg vallás különbség nélkül 14 évet betöltött fiuk részére, heti 2 kor. 50 fillérért teljes ellátásban részesülnek bármely iparágra. Helyről gondoskodik a ref. tanonc otthon. Bővebb felvilágosítással szolgál Budapest, Kalvin-tér 2. felkészít. hivatal.

— **Rendőri hír.** Özv. Adler Józsefné Nemzetőr-utca 3. szám alatti lakos panaszt tett a rendőrség bünyői osztályán, hogy 25 korona értékű fehérneműjét ismeretlen tettes ellopta. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **A szappan vételénél ügyeljünk** három féle: a jóság, ár és darabsulyra. A legdrágább szappan semmi esetre sem mindig a legjobb: nevezetesen a külföldi mosószappanok, amelyek a behozatali vám által jelentékenyen drágulnak meg, a belföldi közönségnek igazán mesés áron lesznek ajálva s amelyek egyáltalában semmi által sem jogosultak. Egészen helyes és mindig érvényes azonban az a mondat, hogy a legolcsóbb szappanok a valóságban a legdrágábbak, mert nem tisztítanak jól és ezenkívül azon káros hozzáadétekkal, melyeket tartalmaznak, a ruhaneműt rongálják.

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalnál a következő haláleseteket jelentették be: Kiss Eszter ref. 2 éves, Nagy Gábor ref. 67 éves, Racz György gör. kath. 3 hetes, Fischer Simon izr. 84 éves.

— **Ügyvédjelölt nagy praxissal** (németül is tud) ügyvédi irodában a délutáni órákra alkalmazást keres. Cim (telefon útján is) a kiadóhivatalban.

— **A Polgári-kör bálja.** A jövő év első bálját a Polgári-kör rendez, január 5-én szerdán este. Amint az előjelek mutatják, nemcsak időrendben lesz első, hanem minden más tekintetben is. A vigalmi bizottság tegnap este tartott gyűlésében gondoskodott kiváló jó zenéről, izléses női táncrendekről, meg még igen sokféle jó dologról. A rendező bizottság, élén Mócz Endre elnökkel, a kör helyiségében (Piac-utca 7.) naponkint szolgálhat bővebb felvilágosítással.

— **A hölgyközönség szíves figyelmét** felhívom a karácsonyra érkezett kézi munkákra, mely szebbnél-szebb kivitelben és dus választékban kapható Krausz Gyula kézimunka üzletében, Kossuth-u. 15.

— **Színházi látások** nagy választékban Löbl Gyula és társa látványosnál kaphatók. Debrecen, Piac-utca 63. sz.

— **Könyvkötészeti munkákat** Dávidházy Kálmán és társa cégnél rendeljünk.

SZÍNHÁZ.

A MAI ELŐADÁS SZINLAPJA:

Délután 3 órakor mérsékelt helyárrakkal

Bérletszűnet.

Az árendás zsidó.

Népszimű.

Este hét órakor rendes helyárrakkal
Folyó szám 8. Kis bérlet 8. szám.

Uj betanulással

A koldusdiák.

Operette 3 felvonásban.

Főbb szereplők:

Arkosi Vilmos	Gyöngyi Jolán
Bárdos Irma	Szilasi Etel
Gerő Ida	Győre Lajos
Horváth Kálmán	Torma Zsiga

Holnap, hétfőn, november 29-én

Elvált asszony.

Operette.

Heti műsor: Kedden: „Haramiák”, dráma. Szerdán: „Hanka”, komédia. Csütörtökön: „Haramiák”, dráma. Pénteken: „Nagy-mama”, daljáték. Szombaton: „Iglói diákok”, daljáték. Vasárnap délután: „Varázskeringő”, operette. Este: „Falusi idyll”, népies történet.

A koldusdiák.

(Millőcker operettje. — Uj betanulással.)

A Gasparone és Szegény Jonathán népszerű szerzőjének legnépszerűbb operettjét elevenítette föl ma a színház. A jó öreg Koldusdiák melódiáit, ezt a tipikus bécsi muzsikát zsufolt ház hallgatta végig s jól esett hallani a régi, ismerős áriákat, amelyeket az öregebb habitúú és a jól nevelt kintornák hiba nélkül fujnak...

Ugy látszik, a szerencsés kezű Zsöl mesternek is az a véleménye, hogy a régi operetteket vagy jól kell adni, vagy sehogy, de adni kell. Ezzel még nem mondjuk, hogy a mai előadás rossz volt, sőt egyes szereplőkről a legnagyobb dícséret hangján kell megemlékeznünk. Szilasi Etel (Broniszlava) nagyon kedvesen játszott s ének tekintetében is diszponálva volt. Bárdos Irmának is őszinte sikert hozott a Laura szerepe. Kár, hogy ezt a szép hangú színésznőt olyan ritkán foglalkoztatják. Így nem fog hozzá szokni a modern operettek levegőjéhez. Gerő Ida (Novalszka grófné) vérbeli művésznő, a legnagyobbak közül való. Ez a debreceniek előtt nem újság. De hogy ez a bájos asszony minden szavával, mozdulatával hangulatot és stílust teremt, azt minden felléptével konstatáljuk. Gyöngyi Jolán egy hadapródot igen kedvesen és finoman játszott.

Az urak között ismét Torma Zsiga és Horváth Kálmán vezették a két koldusdiák szerepében. Torma szépen énekelte a fülbemászó, régi keringőket és duetteket, különösen a „teszem fel azt...” kezdetű áriát. Horváth is ügyes volt s mindkettőjük sok tapsot kapott. Arkosi betegsége miatt Gyöngyi Izsó játszott a ezredest s a „hol a spongya?” refrénü kuplét ötletes helyi strófákkal toldotta meg. Ligeti a „Bőregér” börtönőrt kopizálta, de így is jóízű volt. A zenekart Mártonfalvy mester nagy önfeláldozással vezette. (G. A.)

A „szervezett” bohémek.

A XX-dik század a szervezkedés jegyében halad előre.

A „szervezett” testületeknek egész tengerárja hullámzik körülöttünk, akik szervezetlen mivoltunkban árvábnaknak, elhagyottabbaknak érzik magukat, mint a jóemlékű Robinson Krasoe magányos szigetjén.

Olyan időket élünk, még a bohémek is szervezkedésre adták mámoros fejüket. A merész eszme teremtő apja a szintársulatnak százfeleképpen hasznos tagja, Kemény Lajos volt.

Az „Angol királynő” éttermében a színházi szezon megnyitása óta többtagu, vidám, bohémársaság verődött össze. Nők, férfiak a szintársu attól, az újságírás köréből és különféle nótás vagy nem nótás művésztársak.

Midőn már sok vig estélyt töltött együtt a társaság, összelepedtek a hosszú asztalnál, Kemény Lajos, hogy szilárdabb alapra fektesse ezt a rokonszenvből összefűzött társulást, kimondta:

— Mivel manap a világon mindenki szervezkedik, tehát szervezkedjünk mi is — bohémek!

És nagy lelkesedéssel meg is ejtették a szervezkedést. Nagy tisztikart választottak, sőt — szörnyűség! még egy óriási perselyt

Mindenki nézze meg a „Fővárosi Bazár” (DEBRECEN, Simonfi-u. 1. Városi Bérház.) folyton érkező ujdonságait! ■

is vásároltak a szervezett bohómság „birságpénzeinek” egybegyűjtésére . . .

Két-három napig állották is a „szervezett” bohémek a dicsőségét! De egyszer csak azt vette észre Kemény Jankó, mint a holdvilág — fogyatkozni kezd a szervezetek asztaltársasága. Az egyik töredék „bundába” vette ki magát. Másik csoport Árkossy Vilivel más asztalhoz húzódott földre.

Csak Bombay Gusztí nem mozdult el az ő magányos asztalától. Mint tapasztolt bohém, kezdettől lesajnált minden szervezkedést, azért most kárörömmel nézi a „szervezettek” bomlását . . .

Tanulság: Fából vaskarikát csinálni nem lehet!

* **Haramiak.** Kedden kerül színre Schiller klasszikus drámája, melyből a próbák naponta folynak a színpadon. A darab a következő kiosztásban kerül színre: Öreg mór — Győre, Károly — Lugosi, Jeromos — Kemény, Amália — Huzella, Sprengelbery — Árkosi, Schweitzer — Horváth, Schusterle — Torma, Razmann — Nádor, Grimm — Ligeti, Kosinszky — Kardos, Roller — Mártonfi, Hermann — Oláh, Dániel — Bombai.

* **Nagymama.** E héten lesz a 20. előadása a Csiky-Máder-féle eredeti daljátéknak, mely a tavalyi idény egyik legnagyobb sikert aratott újdonsága volt. A címszerepet Rózsa Lili adja, ki ezt a szerepet nálnuk creálta és kinek nevéhez fűződik a daljáték sikere.

* **Falusi idyll.** Lengyel Menyhért népies története foglalkoztatja a színtársulat drámai személyzetét. Lengyel Menyhért egy kismezővároskában játszhatja le cselekményét egy erős characterjászással adja meg a kis város életének és erkölcesének tónusát. A falusi idyll az egész drámai személyzetet foglalkoztatja.

UJÉVKOR

a „DEBRECZENI KÉPES
KALENDÁRIUM“-ot
minden előfizetőnknek
díjmentesen küldjük
meg.

A bécsi ciankális merénylet.

Kofrichter Adolfnak hívják a tettet.

Bécs, november 27.

A ciankális merénylet tegnap elfogták, nevét azonban titkolta a rendőrség. Ma nyilvánosságra hozták a nevét is. A merényletet Kofrichter Adolf, a linzi ezredparancsnokságba beosztott főhadnagy követte el.

A mérgezési ügyben vezetett vizsgálatnál mindenekelőtt azt a szempontot tartották szem előtt, hogy a tettes csakis tiszt lehetett, akinek érdekében állott több rangban előtte álló társát eltávolítani. A hatóság első sorban az elő nem léptetett, mintegy 80 tiszttel foglalkozott, de nem aktiv tiszteket is megfigyelt és gondolt arra a lehetőségre, vajjon nem-e elmebeteg polgári ember követte el a bűnt. A gyanus körülmények végre a Linzben állomásozó 14. gyalogezred egyik főhadnagya ellen irányultak úgy, hogy végül

kizárólag ebben az irányban folytatták a vizsgálatot. Ez sok reménnyel birt a kinevezésre és közvetlenül előtte álló tiszt szintén kapott a mérgeküldeményből. Összesen 9 előléptetett tiszt és egy linzi mellőzött tiszt. Harmadik közvetlen előtte állót megkímélte a mérgeküldeménytől, nyilvánvalóan, hogy a dolgot ne tegye feltűnővé. Az összes mellőzött tisztek ellen vizsgálatot vezettek vajjon valamelyik közülök 14. és 15-ike között távol volt-e helyőrségétől.

A most letartóztatott tiszt ellen vezetett vizsgálat megállapította, hogy e hó 9-ike óta szabadságot kapott, amelyet Csehországban kellett volna eltöltenie és e hó 16-án visszatért Linzbe. Megállapították továbbá, hogy e hó 14-ig helyőrségének helyén maradt és csak 13. 14-ik között éjjelen utazott Bécsbe. Reggel 7 órakor az ottani nyugati pályaudvarra érkezett és nyilván a közelben lévő mitelgesssei postahivatalban adta fel továbbítására a leveleket. Feltűnő, hogy neje 1-2 nappal korábban utazott Bécsbe. Az illető tiszt kitűnő fényképező és jó rajzoló. Egy héttel előbb egy linzi társának ennek nevenapjára tréfás tárgyat küldött teljesen ugyanazon dobozban, aminőkben a mérges pilulák elszállítására történt. Ezen a dobozon ez az ajánlás van: Zum Namenstag 9-XI. 1909. A szakértők kijelentik, hogy minden valószínűség szerint ennek az ajánlásnak az írása azonos a mérget tartalmazó levelek címzésével. Két bécsi cégnél konsztatáltattak, hogy hasonló dobozokat és borítékokat Linzbe szállítottak.

Ezen körülmények figyelembevételével folytatta egy katonai és polgári közegekből álló bizottság a vizsgálat eddigi utolsó stádiumát. Csütörtökön este egy katonai és polgári funkcionáriusokból álló bizottság szállt ki a helyszínre, hogy a vezérkari főnök bevonásával folytassa a vizsgálatot. Együttel a polgári közegek a linzi papirkereskedésekben, gyógyszertárakban és drogériákban kutattak. A házkutatás meglehetősen eredménytelen maradt.

A polgári közegek azonban meglehetősen terhelő anyagot gyűjtöttek össze. Elsősorban kiderítették, hogy a szóban levő tiszt mintegy 14 nap előtt ostyakapszulákat akart vásárolni, de nem kapott belőlük. Az illető kereskedő a leghatározottabban kijelentette, hogy a gyanúsított tiszt volt a vásárló. Később három gyógyszertárban ismét és összesen 50 ostyakapszulát adtak el.

A legfontosabb és legsúlyosabb körülmény, hogy a Ploj papirkereskedő cégnél a tiszt tiz, legénye pedig öt dobozt vásárolt. A céget, amelynél a borítékokat vásárolta, szintén kikutatták. A tiszt végül elismerte, hogy tényleg vásárolta a dobozokat és pedig varrási celokra. Azt mondja, hogy 9 dobozt vásárolt, hatot — miután használhatatlanoknak bizonyultak — elégetett és egyet felhasználta arra, hogy társának benne névnapi ajándékot küldjön, két dobozt pedig asztalában találtak meg.

A házkutatásnál mintegy 10 ostyakapszulákat találtak, amelyek teljesen azonosak, mint amelyek a mérgező piluláknál használtak. A kapszulák vörös porral voltak töltve, amit a tiszt azzal magyarázott meg, hogy glistaeellenes gyógyszer kutyái számára. Megállapították továbbá, hogy a tiszt a legpontosabban tudakozódott az ostyák töltésének módjáról.

A vizsgálat délután 3 órától éjjeli 11 óráig tartott. Ezután a hatóság elrendelte az előzetes vizsgálatot.

A mérgezés összetételét illetően még nincsenek meg a pontos adatok. A tiszt kiváló fotografus, de azt állítja, hogy csak száraz lemezekkel dolgozott.

TÁVIRATOK.

Wekerle és Tisza kihallgatása.

Bécs, november 27. Délutáni 2 órakor fogadta a király Wekerle miniszterelnököt, mely után gróf Tisza István kihallgatása következett. Egynegyed öt órakor távoztak mindketten a Burgból. A két kihallgatásról a szűkszavú hivatalos jelentés csak annyit mond, hogy döntés nem történt, a kihallgatás informatív jellegű volt. Wekerle este Budapestre utazott, Tisza pedig holnap fog visszautazni.

Összeül a Ház.

Budapest, november 27. A függetlenségi párt a jövő hétre összehívja a Házat, hogy tájékozódjék a politikai helyzetről.

Görög-Török háború előtt.

London, november 27. Kaneából jelentik: Megerősítést nyer az a hír, hogy a krétaiak követeket készítenek küldeni a legközelebb egybehívandó görög képviselőházba. — A krétaiak teljes mértékben tudomással bírnak a lépésük következményéről, amely nem lehet más, mint háború Törökország és Görögország között. Bár biznak hozzá, hogy a hatalmak nem török meg, hogy Törökország fegyverrel védje souverénitását, mégis készülődnek a háborúra. Azt hiszik, hogy 40,000 katonát állíthatnak hadrendbe Görögország támogatására.

Forgách grófot visszahívják.

Belgrád, november 27. Beavatott körökben azt beszélik, hogy gróf Forgách nagy követet legközelebb visszahívják. A visszahívás oka az, hogy Forgáchnak tudomása volt a Friedjung-féle okmányok hamisságáról, — amelyeket Aehrenthal külügyminiszternek átadtak.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatársaság.

(Déli zárlat.)

Budapest, november 27.

Buzakinálat és vételkedv mérsékelt. — Bágyadt irányzat mellett 10,000 métermázsza került forgalomba gyöngén tartott árakon. Egyéb gabonanemek nyugodtak. Idő: hideg.

Buza áprilisra	13 96—97
Buza októberre	11 78—74
Rozs áprilisra	10 12—13
Zab áprilisra	7 55—56
Tengeri májusra	6 70—71
Repece augusztusra	13 40—50
Rozs októberre	0 00—00
Zab októberre	00 00—00
Tengeeri szeptemberre	0 00—00

Czipők és csizmák a legerősebb kivitelben mostan a legolcsóbban szereshetők be . . . **Neumann Testvéreknel** a TISZA-PALOTÁBAN.

OLCSÓ IRÓGÉPEK!

Minden rendszerűek, kitűnő állapotban, jótállással adatnak el.

„MERCUR“

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat
ögnél. Specialis javító műhely!

ADLER

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írásu
és legnagyobb átütő képességű

IRÓGÉP

kizárólagos képviselő: Debreczen és Hajdumegyére.

Kellékek

valamennyi rendszerű ír. és sokszorosító
gépekhez!

COPYING OFFYCE! gépiró, másoló és sok-
szorosító iroda. Telefon 5—40.

Debreczen Arany János-u. 2.

Bejárat a II-ik kapun.

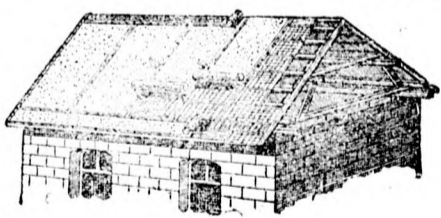

TRIUMPH-TAKARÉKTÜZHELYEK

SZERKEZETRE
KIVITELRE
minden
GYÁRTMÁNYI (ÁRJEGYZEK INGYEN.)

FELÜLMUL
ENYHÉBŐZVA
LAKIROZVA
a PORCELLÁN
BURKOLATÚ

GOLDSCHMIDT S. ÉS FIA
WELS F. AUSZTRIA

Biehn Asphalt fedőlemezei

Vaskályhák. — Premier
folytonégő kályhák. —
Nickel kályhatálcák. —
Kályhaellenzők. — Man-
gorlógépek. — Ková-
csolt vasállványok —
Vasmozdók, fogasok.

Sesztina Lajos

vasraktárában

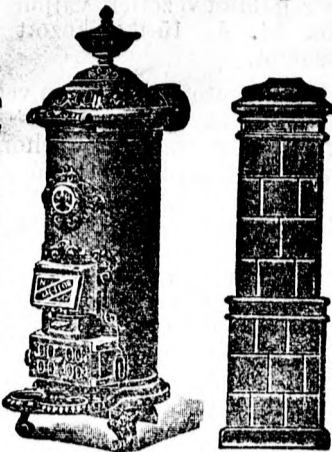
Debreczen, Piac-u. 23.

Porcellán kályhák

budweisi és honi gyártmányban.

„METEOR“ folyton égő kályhák

Felülmulhatlan fűtőképességgel.
Tüzelő ür tüzmentes anyagból.

Legnagyobb tüzelőanyag megtakarítás!
Kis helyet foglal el.
Átlap ingyen és bérmentve.

BERAKOTT ÉS VASLEMEZ

TAKARÉKTÜZHELYEK.

TÓTH GYULA DEBRECZEN

vasnagykereskedő.

városházépület, Piacz-u.

Dr. Kardos Endre

ügyvédi irodáját

Kossuth-utca 7. sz. alatt

(Kardos-ház)

megnyitotta.

Boreladási hirdetmény!

Kitűnő idei borokat küldök lefejtve 50 litertől feljebb, Kadart 36 koronáért, Rizlinget, Ezerjót, Kövidinkát 40 koronáért, a czeplédi vasutnál utánvétellel feladva.

Ha a megrendelő hordót küld, előleg nem kell, saját hordómra hektónként 10 kor. előleget kérek.

Vendéglősöknek nagyobb vételnél olcsóbb árat számítok.

Bővebben értekezhetni lehet levél útján

ifj. Balint András

bor- és csemegeszőlő termelő

CZEGLÉD.

UJ GRAMOFON

ötven nagy uj
duplalemezzel
olcsón eladó az

„ADRIA“

halkonzervgyár irodájában

Homokkert.

SARG-féle

60

KALODONT

LEGJOBB

FOG-CRÉME

Villamos világitást,

telefonok, villamos esengők
berendezését, javítását, évi
jókarban tartását, egy hely-
ben, mint vidéken legjobb
anyaggal, legolesőbban esz-
közöl

Földvári L.

Debreceni első elektrotechnikai gyár és
villamos-szerelési vállalat. — Csillárok,
ivlámpák, villamos motorok, szellőzte-
tők, dinamok állandó nagy választékban.
Raktáron tartom a legjobb gyártmányu
Wolfram és Osmium égőket.

Schicht

Szarvasszappan

mindig

≡ a ≡

legjobb!

HÁZLEBONTÁS MIATT

Végeladás van Glück Ede

cipő üzletében

PIAC- és KOSSUTH-utca sarok a Kistemplommal szemben.

A végeladás tart naponta reggel 8—12-ig,
délután 2—7-ig.

Nagy sensatio!
Hölgyek részére!

A raktaron levő női- és leánykabátok, kosztümek, köpenyek, plüs kabátok és aljak, bluzok, pongyolák, ruhák és női model kalapok, jönnek csodálatos olcsó arakban eladásra.
~ Olcsóbb mint akárki! ~

Megérkeztek!!

1000 darab plüs és krül gyermek telkőpenyeg, darabja csak 4 50
Óriási választék

valódi szörme kabátokban
10 frttől 800 forintig.

RÓZSA-féle
legnagyobb női felöltő és kalapáruházában
DEBRECZEN
KISTEMPLOM-
BAZÁR.

Vigyázzni a cégre, ne tessék összetéveszteni.

Legujabb

női ruhaszövet

Bársony és selymek,
Mosó velemek
dus választékban raktárra
érkeztek.

Donogán és Somossy
DEBRECZEN,
Kistemplombazár.

Ő csász. és /postoli királyi Felségének

legfelsőbb elhatározása folytán.

A közös katonai jótékony célokra szánt.

XXVII-ik CSÁSZ. KIR. ÁLLAMSORSJÁTEK.

Ez az Ausztriában egyedüli törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 514,800 korona összegben 18,390 készpénz nyereményt tartalmaz.

A főnyeremény **200,000** korona,

A nyeremények kifizetéseért a csász. kir. lottójövedék kezeskedik.

— A huzás visszavonhatlanul 1909. december 16-án fog megtartatni. —

Egy sorsjegynek ára 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben, a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál. III. ker., Vordere Zollamstrasse 7. sz. a, továbbá a lottógyűjtődékekben, dohánytözsdekben, adó-, posta-, távirat- és vasuti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvők részére ingyen adatnak ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság (államsorsjátéki osztálya)

Ne tessék megleveszteni, hogy a

BUDAPESTI KORONA ÁRUHÁZ

DEBRECZENBEN, csakis PIAC-U. 19. szám a.

— a BIKÁ kávéház mellett van. —

Debreczen legnagyobb és legszolidabb gyermekjáték-, porbellán-, bőrönd és utazási cikkek raktára.

Két személyes sörös készlet, csodaszép virágdíszítéssel	50 kr.
Hat " likörkészlet, csodaszép virágos díszítéssel, üvegtálcával	55 kr.
Disz asztalka mahagoni vagy zöldre fényezett csodaszép, még itt nem létezett	1 frt
Majolika disz asztalka, bambusz állványon, virágos, égetett festéssel	1 frt
Vizes poharak, csiszolt, 3 szállag díszítéssel	6 kr.
Boros poharak, csiszolt, 3 szállag díszítéssel	5 kr.
Sörös, vagy boros készlet 6 személyes, csodaszép virágos festéssel, 7 darabból áll	1 frt

Karácsonyi vásár

már megkezdődött.

SZÉPE LAJOS

női divatüzletében KOSSUTH-U. 3. sz.

Meglepő olcsó áron adatnak el:

120 cm. széles divatszövetek . . .	70, 90
120 cm. széles női posztó	60
120 cm. széles strapa szövetek . . .	70, 83, 90
120 cm. széles angolposztó, csikos vagy kockás	78, 86, 98
120 cm. Diagonál seviot	75, 90, 110
120 cm. Modern szövés	75, 110, 160
140 cm. valédi angol kelme, kivé- les olcsó ár	260 3 frt.
Sport fanel sok mintában	22, 26
Bársony flanel	35, 40
Jó mosó velezek, gyönyörű min- tában	24, 27, 32

Női fehéreneműek, férfi ingek és az ösz-
szes vászonneműek mesés olcsó árban!

HIRDETÉSEK

fölvétetnek a kiadóhivatalban, gr.
Dégenfeld-tér 2. szám alatt.

Völegények és menyasszonyok

figyelmébe!

Brilliant és gyémántkövü

ékszerek, aranyórák, láncok
a legolcsóbban beszerezhetők

Pintér Gusztáv ékszerésznél,

DEBRECZEN, Főtőzsde mellett.

Bárki is bizalommal forduljon
hozzám és meggyőződhetik
olcsó, szolid árúkról és pon-
tos kiszolgálásról.

Van szerencsém a n. é. közönség szives fi-
gyelmébe ajánlani a legjobb s legolcsóbb
pontosan szabályozott

Óráimat

a következő szabott árak mellett:

Ébresztő óra 1 frt 60, 1 frt 80 és 2 frt.
Nickel zsebóra 2 frt 50, 3 frt és 3 frt 50.
Inga óra. 1 napos, felet és órát ütő, szép
hangos ütéssel, 70 cm. tokban 6 forint,
100 cm. tokban 8 frt 50; 8 napos, 100 cm.
tokban 10 frt 50. harangütéssel 12 forint.
Konyha óra 2:50, 3:50, 4— forint. Zseb-
óra üveg 15 kr., mutató 10 kr. Inga órák 3
évi jótállással. Ébresztők és zsebórák 1 évi
jótállással.

Óra javítások a legjobban javítva s leg-
olcsóbban 1 évi jótállás mellett.

Kiváló tisztelettel

BLATTNER BÉLA
UTODA

FÜSI GÁBOR

DEBRECZEN, Kossuth-u. 4. sz.

Szörmekabátokat

garnitúrákat vásároljon

a Főposta melletti

szücs áruraktárban

Rózsa Lajos

vezetése mellett.

Legbiztosabb szépítőszert a

FÁY-fele ARC-CRÉM.

Kitüntetve a Bécsi, Párisi és Londoni kiál-
lítás arany éremmel és oklevéllel.

Hatása csodás!

Szépít, fiatalít! Legkitünőbb szer szeplő, máj-
foltok, pattanások és az arc bőr
tisztítálatanszága ellen.

Egy tégely ára egy korona

Hozzávaló „Fáy-szappan“ szintén egy korona

Kapható a készítő

GROSZ NAGY FERENCZ gyógyszer-
részénél =

Debreczen, Kossuth-utca 8.,
a színház mellett. * Telefon sz. 469.
„ARANYEGYSZARVU“ gyógyszertár.

Serravallo

KINA-BORA VASSAL.

A bécsi 1906. évi egészségügyi kiállítá-
sán államdíjat és aranyérmét nyert.

Erősítőszert gyöngéledők, vérszegények
lábbadozók részére. Étvágygerjesztő, ideg-
erősítő, vérjavító szer. — Kiválóan jóízű.

Több, mint 6000 orvosi elismerő nyilatkozat.

J. Serravallo,

csász. és kir. udvari szállító

TRIEST-BARCOLA.

Kapható a gyógyszertárakban fél lit. ü.
2 kor. 60 fill., 1 lit. ü. 4 kor. 80 fill.

LÁM SÁNDOR

Debreczen, Piacz- és Hatvan-u. sarkán.

Üveg-, tükör-, porcellán- és lámpaárúháza

Megérkeztek: a legújabb ebédlő és salon
lámpák. Iskola- asztali lámpák, legolcsóbb
árakon. Étkészletek legjobb kivitelben.
Üvegekészletek, minden árban és kivitel-
ben. Ozsonnakészletek, legújabb majo-
likából. Bor-, likőr- és söröskészletek
legnagyobb választékban, hámulatos olcsó
árakon.

Épület üvegezés helyben és vidéken.

Viszonteladónak árkedvezmény.

„Gyöngyvirág Crème“

az arckrémek gyöngyvel
Szeplő, májfoltok, pattanások s
bőrbajok ellen kiváló jó szer. Si-
mává, fehérré s üdévé teszi az
arcbőrt! Sem higanyt, sem ólmot
nem tartalmaz. A nappalra
való krème nem zsiroz, míg az
éjjelre való zsiroz. Egy tégely
ára egy korona. Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó“ című gyógyszertárában.
DEBRECZEN.

BUTOR.

Varga József

butorkereskedő, asztalos,
kárpitós és diszítő .:

DERRECZEN, IV., Piacz-utca 44. sz.

Alapított 1850. Telephon 377.

A debreceni iparművészeti
kiállításon állami ezüst-
éremmel kitüntetve .:

Óriási választék mindenféle stylű és árú
butorokban, ebédlő, háló, szaion, férfi-
szoba és teljes

menyasszonyi kelengyék

azonnal készen.

Arjegyék ingyen és bérmentve.

A debreceni ipartestületi
kiállításon ezüst éremmel
kitüntetve .:

Legszolidabb bevásárlási forrás. Jutá-
nyos és pontos kiszolgálás. .:

Gyomorgörcs, kólika, ét-
vágytalanság és általá-
ban gyomorbetegségek-
nél a legkitünőbb háziser a

Hollandi

GYOMORCSEPPEK.

1 üveg ára 40 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő

gyógyszertárában
DEBRECZEN.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboza Moll A. védjegyét és aláírást tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altest-bántalmak, gyomorhív, rögzött székrekedés, májban-talom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyíttetnek.

MOLL-FÉLE SOS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle sósborzsosz nevezetesen, mint fájdalom-é illapító bedörzsölés-szer készvény, csúsz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertesebb népszerű.

MOLL'S
Franzbräuwein
und Salz

Egy önozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökeres gondozására és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fill. Öt darabé 1 kor. 80 fill. Minden darab gyermek szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.

Fő-szétküldés:

MOLL A. gyógyszerész,

cs. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9 Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesítenek. A raktárakban tesék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

SZABADALMAK,

védjegy- és mintavédelem, az összes kultur-államokban

GUSZTÁV BÉLA okl. mérnök, szabadalmi ügyvivő

Budapest, VII., Erzsébet-körut 13.
Telefon 172-74.

Tüzifa eladás.

A székelyhidi uradalomnál 1908-9 vágásu, elsőrendű cser hasáb tűzifa waggonkint (100 q), apatkereszturi állomásonál kocsiba rakva 110 (Egyszáztíz) koronaért, — öt waggonon felüli rendelésnél waggonkint 105 koronaért elado.

A vasuti fuvardíj kocsinként apatkereszturi állomástól Bihardiószegig 18 korona 74 fillér, Gyapolyig 21-74, Paptamásiig 23-74, Biharig 26-74, Nagyváradig 30-74, Debrecenig 34-74, Szoboszlóig 39-74, Kabáig 45-74, Püspökládnnyig 50-74, Karcagig 53-74, Kisujszállásig 58-74, Mezőkeresztesig 37-74, Berettyóújfalug 40-74, Bárándig 47-74, Cséffáig 42-74, Nagyszalontáig 45-74, Sarkadig 50-74, Gyuláig 53-74, Békéscsabáig 58-74, Horgosig 85-74, Szabadkáiig 90-74, Zomborig 102-74, Érselindig 17-74, Érmihályfalváig 22-74, Nyirábrányig 29-74, Vámospécsig 29-73, Hajduhadházig 39-74, Ujfehértóig 45-74, Császárszállásig 47-74, Nyiregyházaig 47 korona 74 fillér.

A rendelések a székelyhidi uradalom számtartói hivatalához intézendők és pedig az összeg előleges megküldése mellett.

EGYETLEN SÉRVBAJOS

amputált, fordennőtt stb. se mulassa el, mielőtt szükségletét sévfkötőkben, műlábakban, or. tth. műfüzökben, egyenestartókban, járó- és nyújtogépekben, haskötőkben stb. beszerezné, körülbelül 300 ábrával és a hozzátartozó magyarázatokkal és használat utastásokkal ellátott árjegyzéket ingyen és bérmentve kérni.

KELETI J.

testgyógyászati és kötszerészeti műintézet
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17.
Alapított 1878. évben.

Telefon 727. Telefon 727.
Ne mulassa el a jó alkalmat!
és keresse fel

Molnár Testvérek

elektrotechnikai üzletét
DEBRECZEN, Egyház-tér 3. sz.
(Nagytemplommal szemben)

hol a legrövidebb eredeti „ANGYAL” védjegyű

GRAMOFON

25 forintért kapható! Lemez-
zek igen olcsó árban! —

!! Varrógép és kerékpár raktár !!

Szakszerű javító műhely!

Villanycsengők bevezetése és évi
jókárban tartás legjutányosabban.

Pontos és figyelmes kiszolgálás.

„ÖRVENDJÜNK, HOGY MEGVAN!”

Védelmet a nedves idő s meghűlés ellen

csak a Storm Slipper és
a hócipő nyújt, amelyek

Boston Rubber Shoe Co. Bostonban
készültek, formájuk a legjobb, könnyű és elegáns. Tes-
sék a cég jegyére ügyelni; ez minden cipő talpára
van nyomva. Óvatos-ág ajánlatos, mert sok silány
áru kerül piacra. Kapha ó Budapest és a vidék na-
gyobb városaiban minden jobb cipő-, gumlárú-,
férfi- és nőidivatáru üzletben. Viszontelárusítók fel-
világosítást kaphatnak Magyarország és Ausztria
területén megbízott vezérképviselőktől:

WELLISCH, FRANKL & Co.

WIEN, I., Fleischmarkt 12-14.

Debreczenben kapható: Aszman Ferenc, Fekete Jakab, Frank Testvérek, Györfi Sán-
dor, Kálnai Lipót, Mandel Lipót, B. Schwarz Nohf.

IGY NÖVEKEDETT

a KAZINCI Kőszénbánya R.-t. Budapest V., Váci-körut 16.
évi termelés!

Miért?

1903.	1904.	1905.	1906.	1907.	1908. években.
5400.	5600.	6000.	9600.	19,900.	11,800. wagon.

Mert a KAZINCI SZÉN

szobafűtésre, kazántüzelésre, cséplésre egy-
aránt kitűnően beválik.

Vezérképviselő: KLAR ANDOR, DEBRECZEN.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, kérjük azonban a szükséges postabélyeget. Apróhirdetéseket postautalvánnyal is lehet föladni, a szelvényen a szöveg könnyen elfér. Apróhirdetéseket a kiadóhivatal felvesz d. e. 8-1-ig és d. u. 2-8-ig gróf Dégenfeldtér 2. sz. I. emelet, a folyosón az első ajtó.

Minden ok

amellett szól, hogy vegye igénybe a „Debreczen” apróhirdetéseit, mert

- Ha állást keres — ott talál.
- Ha lakást keres — ott talál.
- Ha alkalmazást keres — ott talál.
- Ha tarsat keres — ott talál.
- Ha oktatást keres — ott talál.
- Ha butort keres — ott talál.
- Ha hangszer keres — ott talál.

Szóval bármire is szüksége van, ott megtalálhatja, ha pedig eladni akar valamit, ott eladhatja.

Levelezés.

Levele van a kiadóban és a hivatalos órák alatt átvehetik:

„Vig özvegy”, „Fehér virág”, „Pirosrózsa”, „D. H. V.”, „Zoltán”,

Jo pájtás! Kedden nem volt a moziban. Én vártam magát a Kossuth-utca sarkán. Beteg talán? Szeretnem látni! Adjon életjeit „Lohengrin”-nek.

Németül leveleznék szellemes, fiatal hölgygel, ki perfekt német. Megismerkedés kizárva. Levelet „Das Werk lobt den Meister” címre kérek.

Rózsaszín szegfűs szép asszonyt kéri a hosszú fú, hol mutatkozhatik be. Csütörtökön nagyon siettem! Kezeit csokolja „Aktacsmos”.

A német nyelv gyakorlása végett ismerjességet óhajtok kötni úri fiatal ember oly tisztességes nő vagy férfival, ki magyarul csak nagyon keveset tud. Leveleket a kiadóba „Drezda” jellegre kérek.

- Akar Ön eredményesen hirdetni?
- Kérje a 412. számú telefont!

Ajajlat.

A legjobb ízű aromás pörkölt kávé Fél-egyháznál kapható. Villanyüzemű kávé pörköltje a kirakatban Piac- és Miklós-utca sarok

Osapornak ajánlkozik gyakorolt fiatal házaspár, biztosítékkal. Cím: Eies Sándor Kunhegyes.

Sajat termésű ó- és új érmelléki hegyi fajborok, különböző éveiek, kapható 50 literen felül Tóth Sándornál, Hunyadi-u. 26. szám, Debreczen.

Hollandi gyomoroseppek kaphatók Mihaovits Jenő gyógyszerárban.

Ermelléki hegyibor kicsinyben és nagyban kapható Cím a kiadóban.

Uraktól levett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rosenberg Béni Debreczen Bádógos-u. 1. 15

A legtartósabb és legkényelmesebb saját készítésű férfi női és gyermek cipők nagyválasztékban szolid ár mellett szereshetők be Grieman Gyula cipész üzletében Piac-utca Városház. Merték után megrendeléseket divat szerint készítik.

Eladó szép falkörte (Diel vajonc) kilója 40 fill. Egymalom-utca 4.

Mészáros iparosok figyelmébe. A debreczeni izr. hitközség 1910 év január 1-től a kóser mészárszékek nyitását korátlan számban engedélyezi. Bővebb felvilágosítás hitközségi irodában (József kir. herceg-u. 26) nyerhető.

Egy jó zongora eladó. Cím a Csáthy-féle könyvkereskedésben, Egyháztér 2. sz.

Egy empire stílusú íróasztal és magahátú bőrszék eladó. Címe a kiadóban.

Írásbeli másolási munkálatokat szép, helyesírással bíró fiatalember elvállal. Cím a kiadóban.

3-4 százalékos törlesztéses kölcsönök kaphatók Miklós Ignác bankirodája által (Piac u. 9.) Felvilágosítás díjtalanul.

Utcai butorozott szoba, külön bejárattal kiadó. Címe a kiadóban.

Kereslet.

Megvételtre keresek egy olcsó motorbiciklit. Cím a kiadóban.

Perfekt magyar-német gép- és gyorsíró keresek. Ajánlatok „Remington” címre a kiadóhivatalba kéretnek.

Estere keresek egy kettős könyvvitelt értő kisegítőt. Ajánlatokat fizetési igény megjelölésével „Könyvelő” címre kérek.

Gyermektelen fiatal házaspár házmesteri állást keres. Cím a kiadóban.

Villany- és vízvezeték szerelők állandó munkára felvételnek Pollak Samu cégnél, Debreczen, Piac-utca 43. sz.

Ügyes kádáregéd jó fizetéssel felvétetik az Adria halkonzerv gyárban, Homokkert.

Par ezer koronával tulterhelt házat venni. Ajánlatokat a kiadóba „Belterületen” jellegre.

Négy középiskolát végzett, keresztyén, jó családból való fiú tanulónak felvétetik Csáthy Ferenc könyvkereskedésben.

Eladás.

Egy hat lóerejű gőzmotor — gazdaságban is alkalmas — jutányos áron eladó. Cím a kiadóban.

Egy három hajlású kalyhaeső, melyvel 50-60 százalékos tüzelőanyag megtakarítás lehet elérni s egy nagy terem bemelegítéséhez elegendő, jutányosan eladó. Értekezhetni Beresényi-u, 24. sz. a.

Két nagy kényelmes fotel olcsón eladó. Cím a kiadóban.

Bihardlószegegyen egy nagy jövedelmű szőlő, 6 hold, 2 nagy pincével, kényelmes lakással, teljes berendezés, borház, hordók stb. előnyös feltételek mellett eladó. Értekezhetni dr. Csáthy Dezső ügyvédi irodájában, Piac-u. 83.

Egy latin-magyar-francia szótár 1782-ik évi, eladó. Cím a kiadóban.

Bihar-Diószegegy bor, hordószámra eladó Csapó-utca 27. sz.

Makulatura újságpapír kiló- vagy mázsaszámra a lap kiadóhivatalában eladó.

Forman
nátha ellen

Hatása meglepő! Szelence ára 40 fill.

SZÖNYEGEK,

juta, spárpa, hollandi, kiddormünster, pesztry, vo'eur, fu ó- és szalonszőnyegek minden nagyságban, torontali szőnyegek, divánterítők, butorszövetek és creppek, viaszkos vászon

◀ legolcsóbb szabott árban! ▶

Ágy- és asztalterítők.

szövet és osipkofüggönyök, stórok.

Alsó tricotingek

lábravalók, ujjasok, télikendők, himalaja haraszt és plüsch minőségben.

Férfi ruhaszövetek

magyar és angolgyártmány — hozzávaló bélésszerűk.

Harisnyák, kesztyük,

nők, férfiak és gyermekek részére állandó nagy választékban

legolcsóbb szabott árban

Szabó Lajos Fiai

divat- vászon- és szőnyeg-raktára

Debreczen, Rózsa-u. 1.

Alapított 1842. évben.

Raktáron levő

összes

férfi- és gyermek ruhákat

most minden elfogadható árban árusítom

GERŐ ERNŐ

DEBRECZEN, Piac-utca 41.

Tessék meggyőződni, hogy nálam jóval olcsóbb mint bárhol!!